УДК 655.531

ВИКОРИСТАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОГО ПАПЕРУ ТА КАРТОНУ В ПОЛІГРАФІЇ

Яценко Л.О., *старший викладач, кафедра МСТ, ХНУРЕ*
Крячко М.О.*, студент, кафедра МСТ, ХНУРЕ*

Анотація. *Розглянуто характерні особливості і класифікацію дизайнерських паперів та картонів. Проаналізовано застосування їх в різних галузях і особливості використання для друку. Наведено приклади провідних світових виробників дизайнерських матеріалів.*

Ключові слова*: ДИЗАЙНЕРСЬКИЙ ПАПІР, КАРТОН, ДРУК, МАТЕРІАЛИ, ПОЛІГРАФІЯ.*

У сучасному поліграфічному та рекламному світі все частіше використовується дизайнерський папір. Цей особливий і привабливий матеріал преміум-класу часто використовують з метою корпоративної ідентифікації. Він стає улюбленим вибором для створення ексклюзивної та впізнаваної друкованої продукції, що підкреслює імідж компанії чи бренду.

Дизайнерські папери та картони відрізняються від звичайних матеріалів своїми естетичними та технічними властивостями. До їх ключових особливостей слід віднести наступні [1].

1. Безмежна палітра кольорів.

Дизайнерський папір та картон представлені у безмежній палітрі кольорів, від ніжних пастельних до яскравих і насичених, що дає можливість вибрати ідеальний колір для будь-якого проекту.

2. Оригінальна фактура.

Дизайнерський папір та картон пропонують різноманітні фактури, від гладкої та шовковистої до такої, що імітує шкіру, дерево або текстиль, що дає можливість реалізувати найцікавіші дизайнерські задуми.

3. Унікальні ефекти та особливе покриття.

Тиснення фольгою, конгревне тиснення, голографічні елементи – все це лише мала частина того, що може запропонувати дизайнерський папір та картон, завдяки чому друкована продукція стає об'ємною, багатогранною та ексклюзивною.

Також дизайнерський папір відрізняється від стандартного офсетного чи крейдованого більш високою міцністю, стійкістю до старіння та вицвітання, завдяки чому друковані на ньому зображення та текст зберігають свою яскравість та естетичний вигляд протягом тривалого часу. Це робить його ідеальним вибором для друку важливих документів, маркетингових матеріалів та представницької продукції.

Існує класифікація дизайнерських паперів і картонів за технологією виробництва.

1. Тонований в масі папір (з тисненням або гладкий).

Виготовляється шляхом додавання барвників, стійких до дії води та ультрафіолетового випромінювання, безпосередньо в паперову масу, що забезпечує якісне рівномірне фарбування паперу.

2. Папір з поліуретановим і (або) металізованим покриттям.

Додавання подрібнених металевих частинок або мінеральних наповнювачів до паперової маси створює ефект металевого блиску. Існує безліч груп з різними властивостями, зовнішнім виглядом та способами друку. Металізація може бути виконана вакуумним напиленням, ламінуванням фольгою чи плівкою або покриттям металізованими фарбами.

3. Калька.

Це тонкий напівпрозорий папір, подібний до пергаменту, який використовується для копіювання, креслення, виготовлення вітражів, створення творчих робіт, декоративних елементів тощо. Ефект прозорості досягається за допомогою введення в паперову масу спеціальних смол, синтетичних і натуральних восків.

4. Голографічний картон.

Цей тип картону має голографічне покриття, яке створює райдужний ефект при зміні кута зору. Застосовується для захисту продукції від підробки та надає продукції цікавий візуальний ефект.

За поверхневою щільністю розрізняють такі види дизайнерського паперу і картону:

– 100, 135 г/м^2 – для творчості, паковань для дорогих подарунків, бланків, винних етикеток;

– 200, 250 г/м^2 – для інформаційної поліграфії, сертифікатів, візитівок, листівок, запрошень, обкладинок;

– 300, 400 г/м^2 – для елітного паковання, ресторанного меню.

А за фактурою вони бувають: гладкі (глянцеві), шорсткі (матові), прозорі та напівпрозорі, дзеркальні, тиснені, металізовані, карбовані [2].

Дизайнерський папір завдяки своїм унікальним властивостям знаходить широке застосування у виготовленні різноманітної продукції. Розгляньмо основні сфери його використання.

1. Рекламна та корпоративна поліграфія.

Візитівки, бланки, конверти, буклети, флаєри, брошури, календарі, меню та паковання з дизайнерського паперу підкреслюють статус та імідж компанії, привертають до неї увагу, роблячи рекламні засоби більш привабливими та інформативними.

2. Друкована продукція преміум-класу.

Дизайнерський папір широко використовується для виготовлення обкладинок та сторінок книг, журналів, каталогів, для інформаційної поліграфії, листівок, запрошень, сертифікатів та інших друкованих матеріалів. Це робить їх більш естетичними, приємними на дотик та високоякісними.

3. Декоративні елементи.

З дизайнерського паперу можна виготовляти різні декоративні елементи для інтер'єру, наприклад, шкатулки чи рамки для фото. Він застосовується також для обкладинок блокнотів, щоденників, фотоальбомів, книг ручної роботи або для пакування дорогих подарунків.

4. Пакувально-етикеткова промисловість.

Дизайнерські папери часто використовують для виготовлення етикеток, цінників, ярликів, бірок, карток-вкладишів, а також для створення ексклюзивного паковання для різних товарів (рис. 1), роблячи їх більш привабливими, підкреслюючи цінність продукту та привертаючи увагу покупців. Деякі види дизайнерського паперу, сертифіковані для контакту з харчовими продуктами та використовуються для виготовлення паковань для цукерок, печива, чаю, кави та інших продуктів.

Рисунок 1 – Подарункові пакети з дизайнерського паперу

Дизайнерський папір і картон добре підходять для різних видів і способів друку, але потребують спеціального підходу. Не рекомендується друкувати повноколірні зображення на дизайнерському матеріалі через його текстурні особливості. Краще використовувати для цього одну або дві фарби. Для виділення окремих деталей можна застосовувати тиснення золотом або інші види оздоблення [3].

До провідних світових виробників дизайнерських матеріалів належать Fedrigoni (Італія), Neenah Paper (США), Favini (Італія), G.F Smith (Великобританія), Gmund (Німеччина), Mondi (Австрія), Reflex Premium Papier (Німеччина) і Clariana (Іспанія) [4]. Кожна з цих компаній розробляє продукцію з власними унікальними характеристиками, що дозволяє створювати інноваційні та вражаючі дизайнерські рішення. На рис. 2 представлено приклад дизайнерського паперу фірми «Агат». Цікавою є колекція дизайнерських паперів від компанії Gmund для ювелірних виробів, що включає «дорогоцінну» серію з подрібненими частинками імітатору золота в паперовій масі.

Рисунок 2 – Дизайнерський папір «Агат»

Отже, дизайнерський папір та картон – це не просто матеріали для друку, але й інструменти для створення унікального, незабутнього візуального і тактильного досвіду. Завдяки своїм особливим характеристикам вони роблять поліграфічну продукцію не лише інформативною, але й вишуканою та привабливою, підкреслюючи статусність бренду, роблячи його більш впізнаваним та відмінним від конкурентів.

Література.

1. Величко, О.М., Говенко, С.Ф., & Золотухіна, К.І. (2016). Матеріали зі спеціальними властивостями: навчальний посібник. Львів: УАД.

2. Артпринт. (б. д.). Друк на дизайнерському картоні. https://artprint.net.ua/category/-zyfra/materialy_zyfr/dyzajnerskyj/.

3. Конус-Ю. (б. д.). Дизайнерський папір, дизайнерський картон – створення індивідуального іміджу Вашої компанії або бренду. https://konus-u.com.ua/ua/blog/dizainerskaja-bumaga-i-karton-v-poligrafii.htm.

4. Printus. (2019). Широкий асортимент дизайнерських матеріалів та картонів у роздріб. Соціальна мережа поліграфістів. https://printus.com.ua/article/read/3894.

5. Стріляна, К.Ю., Вовк, О.В., & Чеботарьова, І.Б. (2022). Особливості використання екологічних матеріалів в пакованні. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2. (с. 100-103).

6. Sushkova, A., Chebotarova, M., Chebotarova, I., & Yatsenko, L. (2023). Zero waste programme – key principles and implementation prospects. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2. (с. 124-127).